

KRÓTKIE DONIESIENIA**SHORT COMMUNICATIONS****394. Nowe i rzadkie dla Wyżyny Lubelskiej gatunki stonkowatych (*Coleoptera: Chrysomelidae*) odłowione w Lublinie**

New to the Lublin Upland and rare species of chrysomelid beetles (*Coleoptera: Chrysomelidae*) collected in the Lublin city

KEY WORDS: *Coleoptera, Chrysomelidae*, faunistics, urban fauna, E Poland.

Tereny zurbanizowane stanowią środowiska o zubożałej faunie i florze, co wynika z niestającej, silnej presji człowieka. Jednakże niektóre rzadsze gatunki chrząszczy stonkowatych znajdują tu korzystne warunki dla swojego rozwoju. W warunkach naturalnych występują one w innych zbiorowiskach roślinnych (zazwyczaj ciepłolubnych), natomiast środowiskami zastępczymi w mieście są dla nich głównie zbiorowiska ruderalne i śródmiejskie łąki nadrzeczne.

Okazuje się, że środowiska miejskie Lublina kryją gatunki nieznanne wcześniej z Wyżyny Lubelskiej, gdzie fauna stonkowatych poznana jest stosunkowo dobrze, o czym świadczy liczba 229 gatunków dotychczas stąd wykazanych (ok. 50% fauny krajowej).

W roku 2003 na stanowiskach w granicach administracyjnych miasta odłowiono 7 gatunków *Chrysomelidae* nie podawanych wcześniej z Wyżyny Lubelskiej. Zostały one odłowione do czerpaka entomologicznego, a okazy dowodowe znajdują się w zbiorze autora. W pracy zrezygnowano z podawania kodów siatki UTM, gdyż miasto położone jest w czterech jej kwadratach, a nazwa ulicy dokładniej określa stanowisko.

Phyllotreta astrachanica LOPATIN, 1977

- ul. Króla Rogera, 21 VII 2003, 1 ♀, zbiorowiska ruderalne;
- Al. Smorawińskiego, 5 VIII 2003, 1 ♂, wawóz pod trasą szybkiego ruchu, zbiorowiska ruderalne.

Gatunek stosunkowo niedawno wykazany jako nowy dla Polski (BOROWIEC 1985: Przegl. zool., **29**: 185-187). Obecnie pospolity w całej południowej Polsce. Jako rośliny żywicielskie podawane są gatunki z rodziny krzyżowych – *Brassicaceae*, najczęściej rzepichy – *Rorippa* spp. Z własnych obserwacji wynika, że gatunek występuje wczesną wiosną i latem także na wilgotnych łąkach i na chwastach w uprawach roślin okopowych.

Phyllotreta tetrastigma (COMOLLI, 1837)

- ul. Osmolicka, „Las Dąbrowa”, 20 V 2003, 1 ♀, droga leśna.

Gatunek borealny. Występuje w całym kraju, w cienistych, wilgotnych miejscach. Żeruje na roślinach z rodziny krzyżowych – *Brassicaceae*.

Longitarsus lewisii BALY, 1874

– ul. Głuska, 21 VII 2003, 1♂, ścieżka przez łąkę świeżą.

Szeroko rozsielony gatunek euro-syberyjski. Do tego gatunku należy odnieść informacje o występowaniu w Polsce *L. scutellaris* (MULSANT et REY, 1874). Roślinami żywicielskimi są różne gatunki babek – *Plantago* spp.

Longitarsus minimus KUTSCHERA, 1863

– ul. Wądolna, 5 VIII 2003, 2♀♀, ścieżka przez łąkę świeżą.

Gatunek stwierdzony w naszym kraju stosunkowo niedawno (BOROWIEC, WAŚOWSKA 1989: Przegl. zool., **33**: 263-265). Dotychczas poławiany tylko w środowiskach o charakterze kserotermicznym. Rośliną żywicielską jest babka średnia – *Plantago media* L., pod której liśćmi przebywają chrząszcze. Być może niewielka liczba doniesień o tym i poprzednim gatunku wynika z faktu trudności odłowienia ich do czerpaka z liści rośliny, leżących często na powierzchni ziemi.

Altica lythri AUBÉ, 1843

– ul. Osmolicka, „Las Dąbrowa”, 21 VII 2003, 1♂, droga leśna;

– ul. Głuska, 21 VII 2003, 1♂, łąka świeża;

– ul. Wądolna, 21 VII 2003, 1♂, łąka świeża.

Występuje prawdopodobnie w całym kraju. Jako rośliny żywicielskie podawane są różne gatunki wierzbownic – *Epilobium* spp.

Asiorestia transversa (MARSHAM, 1802)

– dawna wieś Łysaków (0,5 km na wschód od ul. Łysakowskiej), 21 VII 2003, 1 ex., wilgotna łąka;

– ul. Wądolna, 21 VII 2003, 2 exx., łąka świeża, 5 VIII 2003, 1 ex.;

– ul. Głuska, 21 VII 2003, 12 exx., łąka świeża, 5 VIII 2003, 5 exx.;

– ul. Janowska, 5 VIII 2003, 3 exx., zbiorowiska ruderalne.

W Polsce gatunek pospolity. Roślinami żywicielskimi są różne gatunki ostrożeń – *Cirsium* spp., na których łowiony był także w Lublinie. Dotychczasowy brak stwierdzenia tego gatunku na Wyżynie Lubelskiej wynika z pewnością z przeoczenia, gdyż odławiany jest on praktycznie we wszystkich próbach czerpakowych razem z podobnym, nieco mniejszym gatunkiem – *A. ferruginea* (SCOPOLI, 1763).

Cassida leucanthemi BORDY, 1995

– ul. Głuska, 21 VII 2003, 1 ex., zbiorowiska ruderalne.

Gatunek opisany jako nowy dla nauki stosunkowo niedawno, z Polski podany dwa lata później na podstawie osobnika odłowionego w Dziegiełowie k/Cieszyna w 1987 roku (BOROWIEC, ŚWIĘTOJAŃSKA 1997: Wiad. entomol., **15**: 237-240), a następnie z dwóch stanowisk we Wrocławiu i jednego w Wetlinie w Bieszczadach (BOROWIEC 2003: Wiad. entomol., **22**: 62-63). Pod względem morfologicznym bardzo podobny do *C. sanguinosa* (SUFFRIAN, 1844), od którego poza budową genitaliów, różni się niewielką liczbą subtelnych cech dotyczących kształtu ciała, nacięcia na wardze górnej i kolorystyki ud. Żeruje prawie wyłącznie na złocieniu właściwym – *Leucanthemum vulgare* LAM.

Składam serdeczne podziękowania Panu Prof. dr hab. Lechowi BOROWCOWI za sprawdzenie oznaczeń kilku gatunków.

Radosław ŚCIBIOR, Kat. Zool. AR, Lublin